

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมภายในชุมชน

อันเนื่องมาจากโครงการอพยพชาวเขา : กรณีศึกษาบ้านวังใหม่
อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

ชื่อผู้เขียน

นาย สมชัย แก้วทอง

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์ ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลีสวรรณ์ กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสาน ตั้งสิกบุตร กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมภายในชุมชนอันเนื่องมาจากโครงการอพยพชาวเขา ศึกษาปัจจัยภายนอกและภายในที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมภายในชุมชนชาวเขาซึ่งเป็นกรณีศึกษาบ้านวังใหม่ ตำบล ร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง การรวบรวมข้อมูลได้จากการศึกษาเอกสาร การสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก การสนทนากลุ่มเพื่อ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นด้านต่าง ๆ

ผลการศึกษา พบว่า โครงการอพยพชาวเขาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางบวกด้านคุณภาพชีวิต อันได้แก่ สุขภาพ การศึกษา รายได้-รายจ่าย อาชีพที่อยู่อาศัยและด้านอาหาร แต่มีการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มส่งผลในทางลบได้แก่ ลักษณะการใช้ที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการป่าไม้ ซึ่งทำให้สูญเสียพื้นที่ป่าประมาณ 3,000 ไร่ ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงได้แก่ ข้อมูลข่าวสาร ตัวโครงการอพยพ รูปแบบการอพยพ เศรษฐกิจ สังคมนิเวศ ส่วนปัจจัยภายในได้แก่ การเรียนรู้ การปรับตัว ทัศนคติ วัฒนธรรมชนเผ่าที่ประกอบด้วย ระบบความเชื่อ ค่านิยมและระบบเครือญาติ

Independent Study Title Factors Affecting Social Changes Within a Community as the Impacts of the Hilltribe Rehabilitation Project : A Case Study of Ban Wang Mai, Wang Nua District, Lampang Province

Author Mr. Somchai Kaewtong

M.A. Man and Environment Management

Examining Committee:

Assoc. Prof. Dr. Anurak Panyanuwat	Chairman
Assoc. Prof. Dr. Chukiat Leesuan	Member
Assist. Prof. Prasan Tangsikabuth	Member

Abstract

The objectives of this study were to study social changes as the consequences of the hilltribe rehabilitation project in Wang Mai Village Wang Nua district, Lampang Province; and the related factors towards such changes. The data were collected by using documentary analysis, interviewing key informants, annexing meetings, with the local people, and conducting participant and non – participant observations. The data were then, analyzed by the use of descriptive method.

The results of this study were as follows:

1. The hilltribe rehabilitation project had both positive and negative results in the community and within its environmental surroundings. The positive results were in the people's life quality, which consisted of health, education, economic, vocational, housing and nutrition. The negative results were mainly found in the environmental aspects, consisting of land use, water source development, fundamental structure

development, and forestry. In the forestry dimension, the state lost its forest land about 3,000 Rai.

2. The external and internal factors were found relating to such social and environmental changes of the hilltribe migrants. The external factors consisted of information, the migration project itself, development pattern, and economic, social and ecological aspects. The internal factors were learning situations of the migrants, their adjustment, attitudes and tribal cultures, including their belief system, values and social network system.